

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 502/23
8.5.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Миленије Петричевић и Маје Чогурић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Ђурковић, адвокат из Београда, Капетановићева улица 23, против тужене Републике Србије, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, Косовска 31, ради утврђења права својине, одлучујући о жалбама парничних странака, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П 2796/21 од 04.10.2022. године, исправљена решењем истог суда П 2796/21 од 23.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 08.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 2796/21 од 04.10.2022. године, исправљена решењем истог суда П 2796/21 од 23.11.2022. године, у ставу првом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Вишег суда у Београду П 2796/21 од 04.10.2022. године, исправљена решењем истог суда П 2796/21 од 23.11.2022. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена Република Србија, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, да тужиоцу АА из ..., надокнади трошкове парничног поступка у износу од 597.350,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев па је утврђено да је тужилац искључиви власник непокретности – катастарске парцеле ... КО ..., потес "...", њива прве класе, површине 4603 м, уписана у лист непокретности ...

КО ..., што је тужена дужна признати и трпети и дозволити тужиоцу упис у евиденцију непокретности у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде и у истом року издати клаузулу интабуланди, а уколико то не учини у остављеном року ова пресуда замењује основ за стицање уписа права својине на назначеној непокретности, на основу које ће тужилац укњижити своја власничка права на предметној непокретности без даље сагласности тужене. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 525.550,00 динара.

Против наведене пресуде тужилац и тужена су благовремено изјавили жалбе. Тужилац побија пресуду у ставу другом изреке (одлука о трошковима поступка), због битне повреде одредаба парничног поступка, а тужена у целости из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку. Жалбене разлоге су образложили и жалбени предлог изнели. Трошкове другостепеног поступка су опредељено тражили.

Тужилац је одговорио на жалбу тужене.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/11, а каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужене није основана, а да је жалба тужиоца основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које повреде другостепени суд пази по службеној дужности. Неправилности првостепене пресуде у ставу првом изреке, на шта се жалбом тужиоца основано указује, исправљене су решењем првостепеног суда П 2796/21 од 23.11.2022. године, тако што је првостепена пресуда у уводу и изреци исправљена у погледу учињених техничких грешака. Неосновано се жалбом тужене указује да је у првостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка предвиђена чланом 374. став 2. тачка 12. наведеног става, јер је изрека пресуде разумљива, не противречи сама себи ни разлозима који су наведени у погледу свих битних чињеница на јасан, непротивречан и убедљив начин, а који логично и недвосмислено произлазе из изведених доказа и целокупног стања у списима, па пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужиоца, његова мајка ББ стекла је право својине на непокретностима, катастарским парцелама ... и ... КО ... уговором о поклону закљученим 12.01.1967. године и овереним пред Четвртим општинским судом у Београду под Ов.бр.125/67 између њеног оца ВВ, као поклонодавца, ње и њене сестре ГГ, као поклонопримаца. Ове парцеле тужиочева мајка је разменила са ПКБ "Падинска Скела", тако што је у замену добила катастарске парцеле ... и ... КО ... уписане у ЗКУЛ ..., а спајањем ових парцела је настала катастарска парцела ... КО ..., површине 46 ари 03 м2 (претходно ознаке кат.парцела ... КО ...). Тужилац не поседује уговор о размени непокретности (уговор о арондацији). Из исказа тужиоца и саслушаних сведока утврђено је да се од извршене замене катастарских парцела правни претходник тужиоца а потом после њене смрти и сам

тужилац, који је једини њен законски наследник, налази у мирној државини наведене парцеле преко 40 година, тако што су је користили као пољопривредно земљиште. Предметна парцела ... КО ... уписана је у катастар непокретности као државна својина, власништво Републике Србије са правом коришћења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Све чињенице битне за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева, првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио на основу изведених доказа, које је правилно ценио, применом одредбе члана 8. ЗПП. Жалбом тужене, у којој нису истицане нове чињенице, нити предлагани нови докази у смислу члана 372. став 1. ЗПП, правилност утврђеног чињеничног стања није доведена у сумњу.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев. За своју одлуку навео јасне, потпуне и аргументоване разлоге које, као правилне прихвата и другостепени суд. Полазећи од овако правилно утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је правни претходник тужиоца, а потом и тужилац у несметаној државини предметне парцеле, да је мајци тужиоца одузето земљиште у поступку арондације, да су јој на име накнаде за одузето земљиште додељене на коришћење парцеле ... и ... КО ..., (касније спајањем добила нови број ...) које су предате у посед пре више од 40 година, да поступак арондације није формално окончан јер није донето решење о накнади, нити је спроведена промена власништва у јавним књигама о непокретности на одузетим и додељеним парцелама, да је државина правног претходника тужиоца и тужиоца савесна јер су оправдано веровали да је парцела њихово власништво, те како на страни тужиоца и његовог правног претходника постоји савесна државина више од 20 година, који временски период је нужан услов за стицање права својине путем одржаја на основу члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа – ЗОСПО, правилно је првостепени суд је усвојио тужбени захтев и утврдио да је тужилац стекао право својине на предметној парцели.

И по оцени Апелационог суда у Београду, првостепени суд је правилно утврдио да су испуњени законски услови за стицање права својине по основу одржаја из члана 28. став 4. ЗОСПО, с обзиром на то да је у првостепеном поступку несумњиво утврђено да је правни претходник тужиоца, а потом и тужилац у непрекидној и несметаној државини спорне парцеле још од касних 60.-тих година. У складу са одредбама ЗОСПО, с обзиром на природу права својине, те могућности да се о њему увек расправља, свако ко сматра да је испунио законом прописане услове за стицање права својине на непокретности (у конкретном случају тужилац по основу одржаја) има право да захтева утврђење свог права у односу на лице које се у јавном регистру води као власник одређене непокретности. Одржај представља начин стицања својине којим се фактичко стање које траје одређено време, под одређеним претпоставкама претвара у правно стање, што зависи како од држаоца, тако и од земљишно – књижног власника, јер је реч о стању у коме се током одређеног временског периода савесни невласник понашао као власник, а власник није вршио своје својинско право. Како у првостепеном поступку тужена није истицала околности које би довеле у сумњу законску претпоставку савесности, по оцени другостепеног суда, државина тужиоца и

његове правне претходнице је савесна, јер су парцелу држали у уверењу да су власници по основу размене непокретности са ПКБ "Падинска Скела", и то у трајању дужем од 20 година (рок за одржај почео је да тече 04.07.1996. године, даном ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о основама својинскоправних односа којим је брисана одредба члана 29. ЗОСПО о забрани стицања права својине одржајем на стварима у друштвеној својини), због чега су испуњени услови за стицање права својине путем одржаја прописани одредбом члана 28. став 4. ЗОСПО, како правилно закључује првостепени суд.

Нису основани ни жалбени наводи тужене којима се указује да је првостепени суд погрешно утврдио чињенично стање а с тим у вези и погрешно применио материјално право, јер из изведених доказа током првостепеног поступка произилази да тужиоцу као ни његовом правном претходнику није могла остати непозната чињеница да парцела ... КО ... није била у власништву мајке тужиоца у време располагања истом – заменом за парцеле ... и ... КО ..., од којих је настала предметна парцела... КО ..., имајући у виду да из решења Четвртог општинског суда у Београду Р 1160788 од 11.05.1990. године произилази да је истим утврђена накнада за одузето неизграђено грађевинско земљиште наведене кат. парцеле и обавезана Општина Нови Београд да исплати накнаду ВВ. Наиме, из записника са усмене расправе од 18.10.1998. године који је сачињен у Општинском секретаријату за привреду и финансије СО Нови Београд, а како је то правилно и утврдио првостепени суд, констатовано је да је ББ сагласна да се представнику ПКБ-а исплати накнада за парцелу ..., из чега произилази да та накнада није исплаћена њеном оцу, а тужена током поступка није пружила доказ да је правна претходница тужиоца примила накнаду за наведену парцелу, те савесност правног претходника тужиоца управа произилази из ових чињеница. Из исказа тужиоца и сведока, првостепени суд је правилно утврдио на који начин и од када се правни претходник тужиоца, а потом и тужилац налази у несметаној државини спорне парцеле. У том смислу, сви изведени докази говоре у прилог томе да су се правни претходник тужиоца потом и тужилац, односили као власници према непокретности и да их нико у стеченом праву није ометао. Осим тога, савесност државине се претпоставља сагласно одредби члана 72. став 3. истог закона. Наведено значи да онај ко тврди супротно то мора и докаже, а тужена није суду приложила доказ на основу којих би та околност могла бити поуздано утврђена, а која би се односила на то да је тужена од тужиоца, односно правног претходника захтевала предају у посед парцела, односно тражила заштиту државине или истицала било какав захтев који би почивао на наводу да тужилац није власник ове парцеле.

Нису основани жалбени наводи тужене који указује да правни претходник тужиоца, па самим тим ни тужилац немају закониту државину, јер исту нису са успехом доказали да се заснива на пуноважном правном основу потребном за стицање права својине у смислу одредбе члана 72. став 2. ЗОСПО, имајући у виду да нису доставили уговор о размени непокретности, односно арондацији. С обзиром на тражену судску заштиту за утврђење права својине ванредним одржајем, који не захтева закониту државину, правилно је првостепени суд закључио да су испуњени услови предвиђени одредбом члана 28. став 4. ЗОСПО, јер су мајци тужиоца предате у државину наведене катастарске парцеле од којих је настала спорна парцела ... КО ..., да је мајка тужиоца

исте држала и обрађивала док је била жива заједно са својим сином, као и да је након њене смрти тужилац исте преузео и наставио несметано да држи и обрађује по основу наслеђа, те да га у несметаној државини наведене катастарске парцеле нико није ометао.

Приликом одлучивања о основаности жалбе тужене, односно законитости и правилности првостепене одлуке, другостепени суд је оценио и остале жалбене наводе, али их није посебно образлагао, сагласно одредби члана 396. став 1. ЗПП, будући да не могу довести до другачије одлуке у овој правној ствари.

На основу изложеног, применом члана 390. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, основано се жалбом тужиоца побија одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке пресуде. Првостепени суд је правилно оценио да тужиоцу, с обзиром на исход спора и постигнут успех странака, припада право на накнаду трошкова поступка. Међутим, основано тужилац у жалби указује да му приликом одлучивања о трошковима поступка првостепени суд није признао трошак на име судске таксе на тужбу. Наиме, тужилац је таксени обвезник, сагласно одредбама Закона о судским таксама, и дужан је да плати таксу на тужбу, па се не може прихватити становиште првостепеног суда да тужиоцу, зато што судску таксу на тужбу није платио а иста је застарела, не припада накнада трошкова који се односе на ову судску таксу. У том смислу, одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке је преиначена, применом члана 401. тачка 3. ЗПП, као у ставу другом изреке ове пресуде и тужена је обавезана да тужиоцу исплати укупан износ од 597.350,00 динара на име трошкова целокупног поступка, од чега за састав тужбе и девет образложених поднесака у износу од по 22.500,00 динара, приступ на осам одржаних рочишта у износу од по 24.000,00 динара, пориступ на једно неодржано рочиште у износу од 12.750,00 динара, трошкови вештачења у износу од 20.000,00 динара и трошкови судских такси за тужбу и пресуду у износу од по 73.800,00 динара, чија висина је одмерена применом важеће Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката и Таксене тарифе. Следом изложеног, применом члана 401. тачка 3. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке ове пресуде.

Имајући у виду да тужена није успела у поступку по изјавеној жалби, а тужилац је са жалбом успео у незнатном делу, у погледу одлуке о трошковима парничног поступка, Апелациони суд у Београду је оценио да им накнада трошкова другостепеног поступка не припада, па је у смислу одредбе члана 165. став 1. у вези са одредбом члана 153. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу трећем изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија,
Снежана Живковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић